

Suvestinė redakcija nuo 2000-05-24 iki 2006-10-29

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1996, Nr. [74-1768](#), i. k. 0961010ISTA00I-1452

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
METROLOGIJOS
ĮSTATYMAS**

1996 m. liepos 9 d. Nr. I-1452
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato matavimų vienovės užtikrinimo Lietuvos Respublikoje pagrindus, Lietuvos metrologijos sistemos organizacinę struktūrą, reguliuoja valstybės institucijų ir juridinių bei fizinių asmenų santykius, atsirandančius dėl teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių gamybos, prekybos, naudojimo, nuomos ir taisymo.

2. Juridiniai ir fiziniai asmenys gali vykdyti šiame įstatyme numatytą veiklą, jeigu ji įteisinta Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

2 straipsnis. Pagrindinės sąvokos

Šiame įstatyme:

1) **teisinė metrologija** (toliau – metrologija) – metrologijos šaka, išreiškianti valstybės politiką norminant matavimus, jų metodus, priemones matavimų vienovei ir reikiamam matavimų tikslumui pasiekti;

2) **matavimas** – dydžio vertės nustatymas matavimo priemone;

3) **matavimo priemonė** – įrankis, prietaisas ar jų sistema, skirti matavimui;

4) **matavimų vienetas** – įteisintos vienetų sistemos pagrindinis ar išvestinis vienetas;

5) **matavimų vienovė** – matavimų kokybės charakteristika, kai jų rezultatai pateikiami įteisintais vienetais, paklaidos žinomos su reikiama tikimybe ir jos neviršija nustatytų ribų;

6) **etalonas** – matavimo priemonė arba matavimo priemonių grupė dydžio vienetui atkurti, išlaikyti ir perduoti kitoms matavimo priemonėms pagal patikros schemą, laikantis norminių dokumentų reikalavimų;

7) **valstybės etalonas** – etalonas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka oficialiai pripažintas tiksliausiu valstybėje;

8) **matavimo priemonės tipas** – tos pačios paskirties, veikimo principo ir vienodos konstrukcijos matavimo priemonės;

9) **valstybinė metrologinė matavimo priemonių kontrolė** – valstybės įgaliotų institucijų veikla – matavimo priemonių gamybos, laikymo, naudojimo, taisymo ir patikros taisyklių laikymosi kontroliavimas;

10) **matavimo priemonės tipo tvirtinimas** – procedūra, kurios metu valstybės įgaliota institucija nustato, kad matavimo priemonės tipas atitinka nustatytus reikalavimus;

11) **matavimo priemonės patikra** – matavimo priemonės tinkamumo įvertinimas eksperimento būdu tiriant jos metrologines charakteristikas bei tikrinant nustatytų reikalavimų atitikimą;

pirminė patikra – pagamintos ar sutaisytos matavimo priemonės pirmoji patikra,

periodinė patikra – naudojamos ar sandėliuojamos matavimo priemonės patikra laikantis nustatytų terminų,

inspekcinė patikra – neeilinė matavimo priemonių būklės ir naudojimo kontrolė;

12) **matavimo priemonės kalibravimas** – matavimo priemonės rodmenų arba mato verčių atitiktis etaloninių dydžių vertėms patikrinimas įvertinant pasikliautinumo ribas;

13) **valstybinė metrologinė matavimų kontrolė** – dydžių, produktų ar prekių sudėties, ypatingų matavimų būdų ir ekspertizių metrologinė kontrolė.

ANTRASIS SKIRSNIS MATAVIMŲ VIENETAI

3 straipsnis. Matavimų vienetų sistema

Lietuvos Respublikoje naudojami Tarptautinės vienetų sistemos (SI) vienetai ir jų išvestiniai, kartotiniai bei daliniai dydžiai.

4 straipsnis. Nesisteminiai matavimų vienetai

Leidžiama naudoti nesisteminius, susijusius su Tarptautine vienetų sistema (SI), vienetus, kuriuos įteisina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

TREČIASIS SKIRSNIS FIZIKINIS MATAVIMO VIENETŲ ATKŪRIMAS

5 straipsnis. Matavimo vienetų atkūrimas

Matavimo vienetai atkuriami naudojant etalonus ir perduodant kitoms matavimo priemonėms pagal patikros schemas.

6 straipsnis. Etalonai

1. Valstybės etalonai kuriami arba įsigijami atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos poreikius ir technines galimybes.

2. Valstybės etalonai periodiškai sulyginami su kitų valstybių etalonais. Valstybės etalonų sąrašą, jų tvirtinimo, saugojimo ir naudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

KETVIRTASIS SKIRSNIS BENDRIEJI MATAVIMO PRIEMONIŲ REIKALAVIMAI

7 straipsnis. Bendrosios nuostatos

Matavimo priemonės, naudojamos dydžiams ir jų santykiams nustatyti, matavimų rezultatus turi rodyti įteisintais vienetais.

8 straipsnis. Matavimo priemonių kokybė

1. Pagamintos, pataisytos, naudojamos matavimo priemonės turi atitikti jų tipams nustatytus reikalavimus.

2. Matavimo priemonės taisantys juridiniai ir fiziniai asmenys turi pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliojimai institucijai įmonės registracijos pažymėjimo kopiją.

PENKTASIS SKIRSNIS VALSTYBINĖ METROLOGINĖ MATAVIMO PRIEMONIŲ KONTROLĖ

9 straipsnis. Valstybinės metrologinės matavimo priemonių kontrolės taikymas

1. Valstybinė metrologinė matavimo priemonių kontrolė taikoma matavimo priemonėms, kurios naudojamos:

- 1) atliekant matavimo priemonių patikrą;
- 2) sveikatos apsaugoje;
- 3) veterinarijoje;

- 4) įvertinant ekologinę būklę bei poveikį jai;
- 5) darbų saugoje;
- 6) nustatant produktų ir žaliavų kokybę;
- 7) nustatant prekių, energijos, paslaugų kiekį ir vertę;
- 8) banko, mokesčių, muitinės ir pašto operacijose;
- 9) teisėsaugos bei valstybės valdymo ir kontrolės institucijų pavedimu atliekant matavimus.

2. Šiame straipsnyje nurodytose srityse naudojamų matavimo priemonių sąrašą sudaro ir tvirtina, jų valstybinę metrologinę kontrolę organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

10 straipsnis. Valstybinės metrologinės matavimo priemonių kontrolės rūšys

Nustatomos šios valstybinės metrologinės matavimo priemonių kontrolės rūšys:

- 1) tipo tvirtinimas;
- 2) pirminė patikra;
- 3) periodinė patikra;
- 4) inspekcinė priežiūra ir patikra.

11 straipsnis. Matavimo priemonių tipo tvirtinimas

1. Lietuvos Respublikoje pradedamų gaminti naujų matavimo priemonių ir pirmą kartą įvežtų iš užsienio matavimo priemonių tipus, remdamasi valstybinių bandymų rezultatais, tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija ir įrašo juos į Lietuvos matavimo priemonių registrą.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos sprendimu gali būti pripažįstami užsienio valstybių laboratorijose atliktų bandymų rezultatai.

3. Lietuvos matavimo priemonių registro tvarkymo įstaiga yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

12 straipsnis. Matavimo priemonių patikros teisė

1. Teisė atlikti matavimo priemonių patikrą suteikiama nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos akredituotoms arba įgaliotoms įmonėms, laboratorijoms.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos sprendimu gali būti pripažįstama užsienio valstybių laboratorijose atlikta patikra.

13 straipsnis. Patikros taikymas matavimo priemonėms

Juridiniai ir fiziniai asmenys, gaminantys, taisantys, importuojantys, nuomojantys, parduodantys ar naudojantys matavimo priemones (išskyrus naudojamą savo reikmėms), privalo pateikti jas patikrai Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos nustatyta tvarka. Matavimo priemonių patikros periodiškumą nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, remdamasi moksliniais-techniniais rezultatais.

14 straipsnis. Matavimo priemonių patikros rezultatų įforminimas

1. Jei patikros rezultatai teigiami, ant matavimo priemonės žymimas tam tikras žymuo arba išrašomas patikros liudijimas, suteikiantis teisę naudoti šias priemones pagal paskirtį.

2. Patikros žymens ir liudijimo formą bei turinį nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS VALSTYBINĖ METROLOGINĖ MATAVIMŲ KONTROLĖ

15 straipsnis. Valstybinės metrologinės matavimų kontrolės taikymas

Suinteresuotų žinybų siūlymu ypatingiems matavimų būdams ir ekspertizėms taikoma valstybinė metrologinė kontrolė. Šių matavimų būdus, matavimų atlikimo taisyklės nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

SEPTINTASIS SKIRSNIS VALSTYBINĖ METROLOGINĖ PREKIŲ KIEKIO KONTROLĖ

16 straipsnis. Fasuotų (įpakuotų) prekių ir tam tikrais kiekiais parduodamų prekių kiekio metrologinė kontrolė

Kai parduodamas tam tikras sveriamų, skaičiuojamų, dozuojamų prekių kiekis arba kai parduoti pateikiamos prekės, kurių kiekis nurodytas etiketėse arba ant jų taros (pakuotės), šiems prekių kiekiams taikoma valstybinė metrologinė kontrolė.

17 straipsnis. Prekių kiekio reikalavimai

Prekių (tarp jų ir fasuotų) kiekio reikalavimus ir jo nuokrypių reikšmės nustato teisės aktai ir normatyviniai dokumentai (standartai bei techninės sąlygos).

AŠTUNTASIS SKIRSNIS LIETUVOS METROLOGIJOS SISTEMOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

18 straipsnis. Metrologijos sistemos organizacinė struktūra

Lietuvos metrologijos sistemą sudaro:

- 1) Lietuvos metrologijos taryba – prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos veikianti patariamoji organizacija metrologijos klausimais. Tarybos sudėtį ir nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija;
- 2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija – institucija, įgaliota įgyvendinti metrologijos politiką Lietuvoje, koordinuoti matavimų vienovę, organizuoti ir vykdyti mokslinę, teisinę ir administracinę veiklą metrologijos klausimais;
- 3) valstybės laboratorijos – pamatinės laboratorijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios išlaikyti valstybės etalonus, atlikti sulyginimus ir kalibravimus;
- 4) akredituotos laboratorijos – laboratorijos, nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos įteisintos atlikti darbinių matavimo priemonių patikrą ar kalibravimą;
- 5) **Lietuvos metrologijos inspekcija** – įstaiga prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios ministerijos, atliekanti valstybinę matavimo priemonių būklės ir naudojimo kontrolę.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [VIII-1660](#), 2000-05-02, Žin., 2000, Nr. 42-1188 (2000-05-24), i. k. 1001010ISTAI-1660

DEVINTASIS SKIRSNIS FINANSAVIMAS

19 straipsnis. Finansavimas

Iš Lietuvos valstybės biudžeto finansuojama:

- 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija;
- 2) Lietuvos metrologijos inspekcija;
- 3) valstybės etalonų, jų išsigijimo, kūrimo, priežiūros, tobulinimo darbai, etalonų bazės išlaikymas;
- 4) metrologijos moksliniai darbai ir moksliniai tyrimai.

20 straipsnis. Metrologijos paslaugų apmokėjimas

1. Suinteresuoti juridiniai ar fiziniai asmenys apmoka metrologijos paslaugas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija nustato matavimo priemonių patikros kainą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS ATSAKOMYBĖ UŽ METROLOGIJOS ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS

21 straipsnis. Atsakomybė už Metrologijos įstatymo pažeidimus

Juridiniai ir fiziniai asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1660](#), 2000-05-02, Žin., 2000, Nr. 42-1188 (2000-05-24), i. k. 1001010ISTAI-1660

Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo 18 straipsnio pakeitimo įstatymas